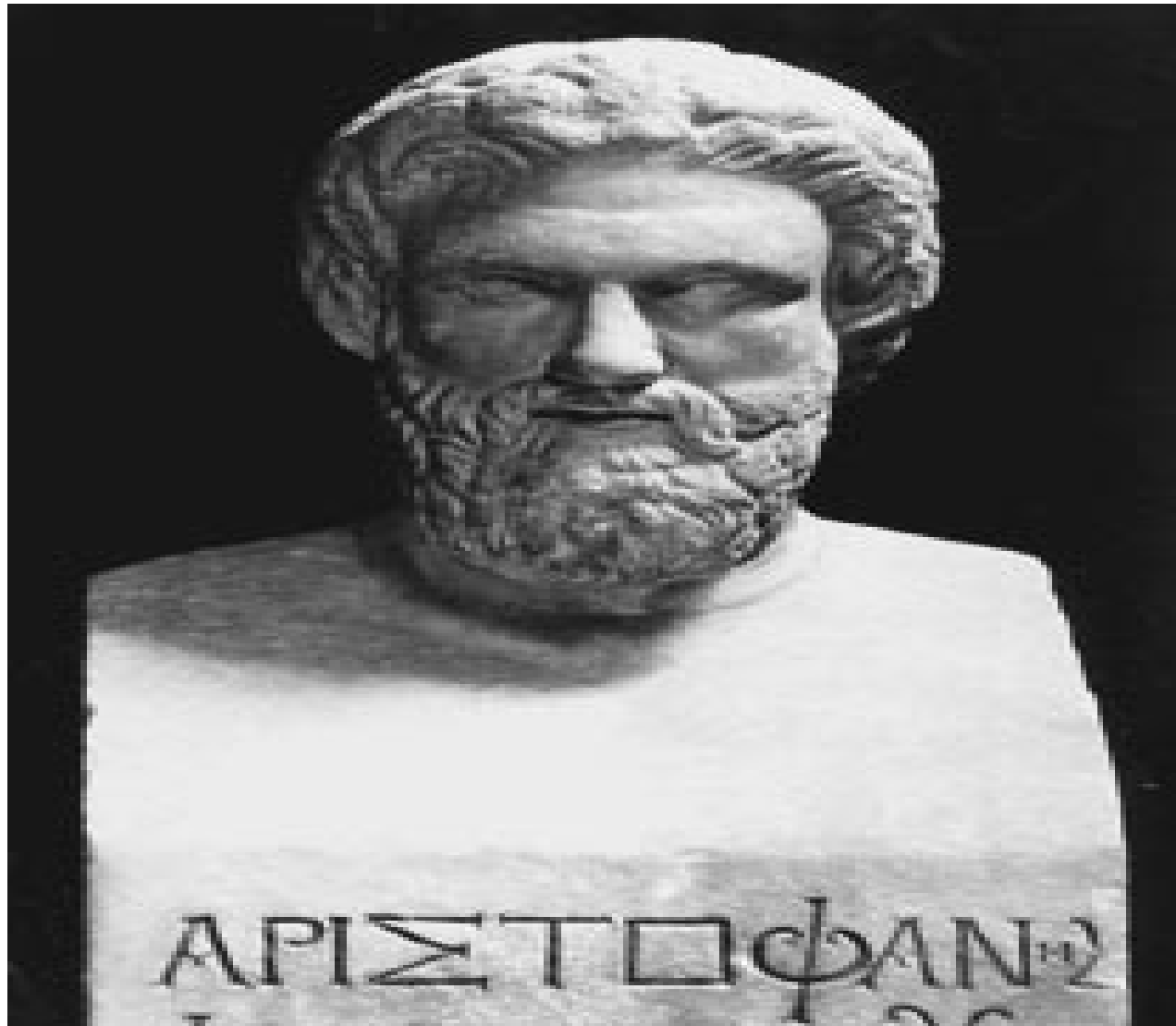

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Aristofanes

Tematická oblast	Antika
Datum vytvoření	12. 6. 2013
Ročník	První ročník středních škol
Stručný obsah	Seznámení s nejvýznamnějším představitelem řecké komedie
Způsob využití	Výklad učiva o Aristofanovi doplněný o otázky, po kterých hned následuje řešení.
Autor	Mgr. Martina Svízelová
Kód	VY_32_INOVACE_16_CSVI07

Aristofanes

Aristofanes

Do kterého období
řecké literatury řadíme
autora?

- 445-388 př. n. l.
- Je považován za nejslavnějšího autora komedií.
- Patřil mezi vážené athénské občany.
- O životě tohoto autora příliš nevíme.
- Zúčastnil se bitvy u Delia.

Dílo

Kdo to byl
Sokrates
a Euripides?

- Dramatik patří do attického neboli klasického období řecké literatury.
- Aristofanes napsal kolem 40 komedií, dochovalo se 11.
- Zaměřuje se na dobovou politiku, náboženství a kulturu.
- Nespravedlivě kritizuje ve svých hrách Sokrata (Oblaka) a Euripida (Žáby).
- Byl výborným pozorovatelem lidí. Měl bohatou fantazii a uměl nekompromisně kritizovat nešvary a intriky.
- Často se jeho hry jmenují podle oblečení sboru. Například Žáby, Vosy, Ptáci...
- Jeho díla ovlivnila evropskou politickou satiru a německou klasickou literaturu.

**Sokrates byl filozof,
Euripides byl autor tragédií.**

Lysistrata

Hra vznikla v roce 411 př. n. l., kdy se Athény ocitly v nelehké situaci. V sicilské výpravě byly poraženy, padlo mnoho významných bojovníků.

Hlavní postavou komedie je Lysistrata, která usiluje o mír. Aby toho dosáhla, domluví se s ostatními athénskými ženami, že před muži utečou a budou jim odpírat tělesné potěšení do té doby, než přestanou válčit. Hra má šťastný konec. Poté, co se muži dozvědí, že vzpoura zachvátila celé Řecko, přistoupí na přání žen.

Aristofanes nabízí jedno z řešení, jak nastolit mír po dlouhém období bojů.

Lysistrata - ukázka

LYSISTRATE

Tak? - A myslíš, Athéňany že-nebudu napadat?
Už nevíte, jak sem přišlo spartské vojsko,
když jste žili v otroctví, a pobilo tu
cizí tlupy, všechny ty, co táhli tenkrát
s Hippiem za jeden provaz?
Sparta byla jediná, jež pomohla vám,
spasila vás, vrátila vám svobodný šat
místo kajdy otrocké!

LAKÓŇAN

Já neviděl jsem rozkošnější ženu!

ATHÉŇAN

A jaká prsíčka má půvabná!

LYSISTRATE

Nu, když jste si tak zavázáni
navzájem, proč bojujete, proč
se rvete? Smíříte se? Co vám brání? Nu tak, chlapi!

Jaká je promluva
Lysistrate?

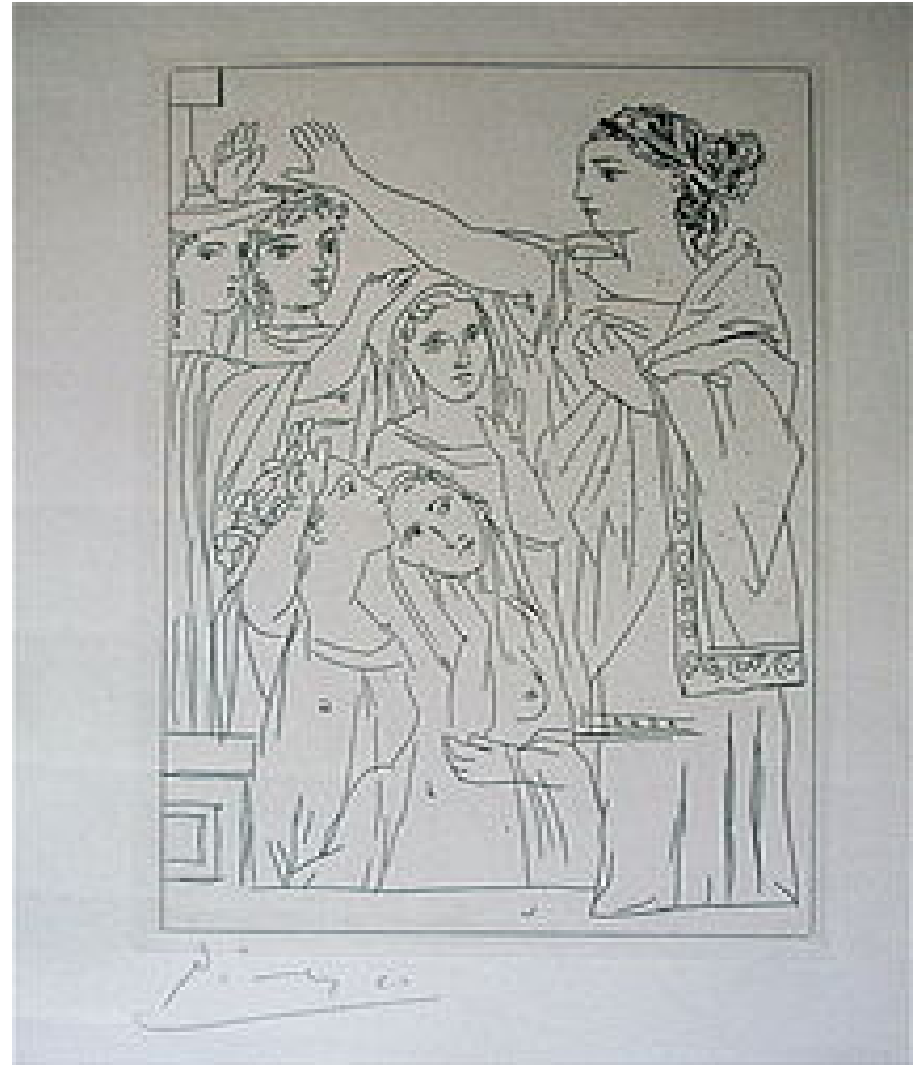
Kdo je to
Lakóňan?

O čem mluví Lysistrata? A o čem
naopak vyslanci?

Řešení

- Promluva Lysistrate je emotivní, obsahuje naléhavé otázky a vyzývá k reakci.
- Lakóňan je Spartán.
- Lysistrate mluví o Spartě jako o příteli a pobízí vyslance ke smíření.
- Vyslanci ji příliš neposlouchají, více jsou zaujati jejím vzhledem - ženskostí a půvabem.

Illustrate Lysistrata Pablen Picassem

Ptáci

- Komédie o vzniku ideálního města mezi nebem a zemí, které vystaví ptáci. Pak převezmou od bohů moc.
- Zdařilou parafrází jsou Ptákoviny Jiřího Žáčka.

Ptákoviny - ukázka

Najdeme zde
autorovy
narážky na jiný
kontext?

Dějství první

Doufalion:

To byl blesk Diův, hrozivější
kovu!

Primabrachos:

Střela vzduch-země, nový
prototyp.

Doufalion:

Aby z mý starý neudělal vdovu-
to by byl od něj věru špatný
vtip!

[...]

Sup:

Ktož jsú ptačí bojovníci, ke mně!

Dějství druhé

Slepice:

Koko-kolegyně! Koko-kogito -

ergo sum. Skoko-koncujte

s kohoutím kořistnictvím!

S kohoutím konzervativismem!

S kohoutím kolonialismem!

S kohoutím koko-

kosmopolismem-.

Řešení

- Například slovy *Ktož jsú...* odkazuje na husitskou bojovou píseň.
- Další například: *Kogito ergo sum* je výrok osvícence René Descarta. Ze zobáku slepice zní výsměšně.

Zdroje

- Aristofanes:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aristofanes.jpg?uselang=cs>
- Lysistrate:
<http://www.trocadero.com/1sirlancelot/items/1175006/catphoto.jpg>
- Cinesia et Mirhinne:
<http://ih.constantcontact.com/fs002/1103783269549/img/46.jpg?a=1108687447062>
- Jiří Žáček:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ji%C5%99%C3%AD_%C5%BD%C3%A1%C4%8Dek_2011.jpg
- CANFORA, L. *Dějiny řecké literatury*. Praha: KLP, 2001. ISBN 80-85917-69-6.
- Obrázky: Klipart Microsoft Office